

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 949/2020
05.03.2020. године
Београд

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија Звездане Лутовац, председника већа, Јелене Боровац и Драгане Маринковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Дејан Дејановић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., ради измене одлуке о вршењу родитељског права, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против решења Вишег суда у Београду Гж2 286/19 од 28.11.2019. године, у седници одржаној 05.03.2020. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца и укидају решења Вишег суда у Београду Гж2 286/19 од 28.11.2019. године и Првог основног суда у Београду П2 917/19 од 19.09.2019. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Решењем Првог основног суда у Београду П2 917/19 од 19.09.2019. године одбачена је тужба тужиоца поднета дана 31.05.2019. године, као неразумљива.

Решењем Вишег суда у Београду Гж2 286/19 од 28.11.2019. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђено првостепено решење, а ставом другим изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан, тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка.

Врховни касациони суд је испитао побијано решење у границама прописаним одредбом члана 408. у вези са чланом 420. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11 ... 87/18) и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према стању у предмету тужилац је 23.05.2019. године поднео тужбу, ради измене одлуке о вршењу родитељског права са предлогом да суд усвоји тужбени захтев, измени пресуду Првог основног суда у Београду П2 966/16 од 26.09.2018. године у ставу четвртм, тако што ће дете - малолетног сина странака поверити на

издржавање, чување, негу и васпитање оцу, а тужену обавезати да сноси трошкове парничног поступка. По пријему тужбе, првостепени суд је одржао рочиште у смислу члана 294. став 2. Закона о парничном поступку. На рочишту је присутном пуномоћнику тужиоца предочено да је тужба нејасна у делу којим се у петитуму тужбеног захтева тражи измена пресуде Првог основног суда у Београду П2 966/16 од 26.09.2018. године у ставу четвртом изреке, тако што ће се малолетно дете странака поверити на издржавање, чување, негу и васпитање оцу, с обзиром да је у тој пресуди у ставу четвртом изреке одређена мера заштите од насиља у породици. Након што је пуномоћнику тужиоца предочен разлог због кога суд сматра да је тужба неразумљива и да ће као таква бити одбачена, пуномоћник тужиоца је изјавио да сматра да је тужба основана. Налазећи да је тужба у овој парници неразумљива, јер не садржи јасно означавање предмета спора и да тужилац има пуномоћника из реда адвоката, првостепени суд је решењем на основу члана 98, 101, 192. и 294. Закона о парничном поступку одбацио тужбу као неразумљиву. Побијаним другостепеним решењем одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђено првостепено решење, с обзиром да су као неосновани оцењени жалбени наводи тужиоца, да нису постојали разлози за одбачај тужбе.

По оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су погрешно применили материјално право када су одбацили тужбу, као неразумљиву.

Према члану 77. став 3. Породичног закона, суд доноси одлуку да ће један родитељ самостално вршити родитељско право, када родитељи не воде заједнички живот, а нису закључили споразум о вршењу родитељског права. По члану 68. став 1. и 2. Породичног закона родитељи имају право и дужност да се старају о детету, а старање о детету обухвата: чување, подизање, васпитавање, образовање, заступање, издржавање, те управљање и располагање имовином детета. Правноснажна судска одлука о вршењу родитељског права може се изменити ако су се у међувремену промениле околности на којима је заснована претходна одлука и ако је то у најбољем интересу детета у смислу чланова 6. и 266. став 1. Породичног закона. Тужбу за вршење родитељског права могу поднети дете, родитељи детета и орган старатељства према члану 264. став 1. наведеног закона. Сходно наведеним законским одредбама тужба за измену одлуке о вршењу родитељског права је преображајна тужба, јер титулар права своје право на промену по закону може остварити само доношењем нове судске одлуке која делује за убудуће (преображајна – конститутивна пресуда), а новом одлуком о вршењу родитељског права мењају се права и дужности оба родитеља у погледу садржине и обима вршења права.

Имајући у виду чињеничне наводе тужбе и садржину тужбеног захтева којим је тражено да се измени пресуда Првог основног суда у Београду П2 966/16 од 26.09.2018. године, тако што ће се дете – малолетни син странака поверити на издржавање, чување, негу и васпитање тужиоцу као оцу, по становишту Врховног касационог суда није било места одбачају тужбе као неразумљиве из разлога што не садржи јасно означавање предмета спора, односно што је у тужбеном захтеву погрешно означен став изреке претходне пресуде чија се измена тражи. Полазећи од садржине одредбе члана 98. став 3. ЗПП, која прописује обавезне елементе поднесака, као и одредбе члана 192. став 1. истог Закона која прописује додатне обавезне елементе које тужба мора да садржи, тужба у конкретном случају садржи предмет спора и одређен захтев у погледу главне ствари. Осим тога и у пракси Европског суда за људска права изражен је став да су судови обавезни да примене правила поступка избегавајући како

претерани формализам који би угрозио правичност поступка, тако и претерану флексибилност која би учинила безвредним (ништавим, безначајним) процедуралне захтеве предвиђене законима. Одбацивање тужбе као неразумљиве само из разлога погрешно означеног броја става изреке пресуде чија се измена тражи, нема утемељења у садржини материјално-правних одредаба и представља претерано формалистичко тумачење наведених одредаба ЗПП.

Имајући у виду наведено, нижестепени судови се нису упустили у суштинску оцену садржине тужбеног захтева, имајући у виду чињеничне наводе тужбе и одређени захтев у погледу главне ствари садржан у тужби, што је имало за последицу да у поступку нису утврђене битне чињенице за одлучивање о основаности тужбеног захтева.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 2. у вези са чланом 420. став 6. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић